

Jaarplan 2020

Voor wie

De stichting Odensehuis Culemborg zet zich in voor de ondersteuning aan thuiswonende mensen met geheugenklachten of (beginnende) dementie en hun naasten uit Culemborg of directe omgeving.

Doel

Thuiswonende mensen met geheugenklachten of dementie én hun naasten wordt de mogelijkheid geboden om in ons ontmoetingscentrum Odensehuis Culemborg lotgenoten te ontmoeten, informatie te krijgen, (sociaal) actief te zijn en te ontspannen in een prettige en veilige sfeer. De nadruk ligt op wat wél kan en minder op de ziekte die men heeft.

Middelen

Het Odensehuis Culemborg werkt vanuit de Sociale Benadering bij dementie. Volgens deze visie, ontwikkeld door prof. Anne-Mei-The, wordt de kwaliteit van leven van mensen met dementie verbeterd als zij op sociaal en emotioneel/psychologisch vlak gesteund worden om de uitdaging aan te gaan te leven met dementie. Dit geldt vooral voor de beginfase van dementie, waarin mensen thuis wonen maar wel geconfronteerd worden met toenemende beperkingen. In deze fase heeft de medische zorg weinig te bieden en mensen zijn nog niet toe aan geïndiceerde zorg. Sociaal/emotionele ondersteuning biedt meer perspectief in deze fase.

We zetten de volgende middelen in om ons doel te bereiken:

- Ontmoetingscentrum:** laagdrempelige inloofunctie. We zorgen voor een herkenbare, prettige huisvesting, met vrijwilligers die voor een warme ontvangst zorgen. Voor 2020 streven we naar verruiming van de openingstijden, in gelijke tred met toename van het aantal deelnemers.
- Gespreksgroep:** mensen die voor iemand met dementie zorgen hebben hun eigen gespreksgroep onder deskundige (vrijwillige) begeleiding. Deze groep komt één maal per maand bij elkaar. Naasten zijn daarnaast welkom tijdens de inloop en activiteiten.
- Informatiecentrum:** het Odensehuis biedt informatie over dementie en over het omgaan hiermee in het eigen leven of dat van een ander ('mantelzorg'). Er is een bibliotheek-in-opbouw met boeken en folders, een wekelijks spreekuur met een dementieconsulent, maar ook de (ervarings-) deskundigheid van deelnemers, vrijwilligers en coördinator kan gedeeld worden. Tijdens het wekelijkse geheugenspreekuur door de dementieconsulenten kan elke burger met een vraag over dementie terecht.
- Dementievriendelijke samenleving:** in 2020 willen we een start maken met de ontwikkeling van Culemborg tot een dementievriendelijke gemeente (zie: het Landelijk Programma Samen Dementie Vriendelijk). Hierbij zoeken wij de samenwerking met andere stakeholders als AlzheimerCafé, gemeente Culemborg en ouderenorganisaties. Mogelijke sponsoring door de Rabobank West Betuwe.

-Activiteitenprogramma: er loopt een interessant activiteitenprogramma: OdenseActief!
De activiteiten kunnen zowel een activerende functie hebben als een ontspannende. Het programma wordt voortdurend geëvalueerd met de deelnemers en bijgesteld. Vrijwilligers begeleiden de activiteit; als professionele kennis/vaardigheid gewenst is, wordt deze ingehuurd.

Samenwerkingspartners

Wij werken samen met de volgende organisaties:

- ElkWelzijn: Steunpunt Mantelzorg (gespreksgroep naasten)
VIP (werving en scholing vrijwilligers)
Seniorenmarkt (deelname)
Wijkcoaches (doorverwijzing)
- Dementieconsulenten Rivierenland (geheugenspreekuur, gespreksgroep naasten),
- Praktijkondersteuners Huisarts/ouderen (doorverwijzing)
- stichting Zorgcentra De Betuwe (formeel werkgeverschap/detacheringsovereenkomst).
- Gemeente Culemborg (financiering).

Wij zijn aangesloten bij de volgende netwerken:

- Ouderen en Ontmoeten (initiatief van ElkWelzijn)
- Vrijwilligers in Praktijk (idem)
- Geriatrisch netwerk Rivierenland (GGD Gelderland Zuid)
- Netwerk Dementie Rivierenland
- Landelijk Platform Odensehuizen

Urgentie voor de bewoners van Culemborg

Het aantal mensen met een diagnose dementie in Culemborg groeit de komende decennia explosief van 337 (2013) naar 657 (2033) personen. Reken hierbij gemiddeld minimaal één direct betrokken mantelzorger en we hebben het op dit moment over ruim 700 inwoners die direct getroffen zijn door dementie. Bovendien leven mensen gemiddeld 2 jaar met zorgen over hun geheugen/cognitie vóór dat zij een diagnose krijgen.

In Culemborg woont 78% van de mensen met de diagnose dementie thuis en wordt meest begeleid en verzorgd door de naasten. Deze zijn zwaar belast. Ruim driekwart van deze mantelzorgers vindt passende activiteiten voor hun naaste van het grootste belang (bron: Dementiemonitor Alzheimer Nederland), maar er zijn slechts ongeveer 75 plaatsen voor (geïndiceerde) dagopvang / dagbehandeling / dagverzorging. Bovendien is men in de beginfase van dementie (gemiddeld 6-7 jaar!) nog niet toe aan geïndiceerde zorg. Mensen met dementie vinden vaak geen aansluiting meer bij gangbare activiteiten en zien hun wereld kleiner worden: mensen blijven weg uit onbekendheid met de problematiek, het 'organiseren' van sociaal contact lukt niet meer door de dementie. Dementie kost de samenleving ruim € 19.000,- per persoon met dementie per jaar aan zorgkosten. Voorkomen of uitstellen van opname in een instelling verlaagt deze zorgkosten. Goede ondersteuning in de buurt draagt bij aan langer thuis wonen. Deze steun vraagt continuïteit en kennis van de problematiek en is een onderdeel van de Culemborgse samenleving. Middels de WMO ligt er een grotere verantwoordelijkheid bij de gemeenten deze hulp en ondersteuning lokaal te organiseren.

Het concept Odensehuis voorziet als vrijwilligers- en deelnemersorganisatie in de behoefte aan eigen regie bij de ondersteuning bij leven met dementie, zo blijkt uit de goede ervaringen van de afgelopen twee jaar en de flinke groei van het aantal Odensehuizen in Nederland (op dit moment 30 Odensehuizen en een tiental in oprichting!). Het biedt een aanvulling op het bestaande aanbod (bv geïndiceerde dagopvang, geschikt voor de latere fase van de ziekte) omdat het zich richt op mensen met beginnende dementie én op mensen die in hun omgeving te maken hebben met dementie.

Aansluiting beleid gemeente Culemborg

Een initiatief als het Odensehuis past bij landelijk en gemeentelijk beleid, om het Langer Thuiswonen van ouderen te stimuleren en mogelijk te maken. Dit is niet alleen beleid ter voorkoming van hoge (zorg-)kosten, maar ook de wens van veel ouderen zelf, óók bij dementie. Noodzakelijke voorwaarde om dit mogelijk te maken, is dat ondersteuning dicht bij huis en in de eigen leefwereld georganiseerd wordt. Hierbij wordt eerst een beroep gedaan op wat mensen zélf kunnen en op het betrekken van het eigen sociaal netwerk, voordat (duurdere) zorg wordt ingezet. Het Odensehuis schept de voorwaarden om sociaal actief te zijn, te doen wat nog wél kan en zelf de regie te houden op de eigen situatie en ondersteunt het sociale netwerk om voor de naaste met dementie te zorgen.

Culemborg, 25 maart 2019

Renée Lankwarden, coördinator Odensehuis Culemborg